

tas vitæ. Quia per ordinem aliquis ordinatur ad dispensationem sacramentorum. Sed sacramenta possunt dispensari à bonis, & à malis. Ergo non requiritur bona vita.

2. Præterea. Non est majus ministerium quod Deo in sacramentis exhibetur quam quod ipsi corporaliter adhibetur. Sed à ministerio ejus corporali non repulit Dominus mulierem peccatricem, & infamem, ut patet Luc. VII. Ergo nec à ministerio ejus in sacramentis tales sunt amovendi.

3. Præterea. Per omnem gratiam datur aliquod remedium contra peccatum. Sed illis qui habent peccatum, non debet aliquod remedium denegari quod eis valere possit. Cum ergo in sacramento ordinis gratia conferatur, videtur quod debeat etiam peccatoribus hoc sacramentum dari.

Sed contra. Levit. XXI. 21. (1) *Homo de semine Aaron qui habuerit maculam, non offerat panes coram Domino, nec accedat ad ministerium ejus.* Sed per maculam, ut dicit Glossa, omne vitium intelligitur. Ergo ille qui est aliquo vitio irreuitus, non debet ad ministerium ordinis adhiberi.

Præterea. Hieronymus dicit (super Epist. ad Titum cap. 11. in fine.) quod non solum Episcopi, & presbyteri, & diaconi debent magnopere providere ut cunctum populum cui præsent, sermone, & conversatione præcedant; verum etiam inferiores gradus, & omnes qui Domini (2) oraculo deserviunt: & quia vehementer Ecclesiam Dei destruit, meliores esse laicos quam clericos. Ergo in omnibus ordinibus requiritur sanctitas vitæ.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod requiratur scientia totius Sacræ Scripturæ. Quia ille debet habere legis scientiam à cuius ore lex requiritur. Sed legem requirunt de ore sacerdotis, ut patet Malach. 11. Ergo ipse debet totius legis habere scientiam.

2. Præterea. I. Petr. 111. 15. *Parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea quæ (3) in vobis est fide, & spe.* Sed reddere rationem de his quæ sunt fidei, & spei, est illorum qui perfectam scientiam Sacrarum Scripturarum habent. Ergo talem scientiam debent habere illi qui ponuntur in ordinibus, quibus verba prædicta dicuntur.

3. Præterea. Nullus congrue legit qui non intelligit quod legit: quia legere, & non intelligere, negligere est, ut dicit Cato. Sed ad lectores, qui est quasi infimus ordo, pertinet legere veteris testamenti: ut in littera dicitur. Ergo ad eos pertinet habere totius veteris testamenti intellectum, & multo fortius ad alios superiores ordines.

Sed contra est quod multi promoventur ad sacerdotium qui penitus de talibus nihil sciunt, etiam in religionibus multis. Ergo videtur quod talis scientia non requiratur.

Præterea. In vitis patrum legitur, aliquos simplices monachos ad sacerdotium promotos, qui erant sanctissimæ vitæ. Ergo non requiritur prædicta scientia in ordinandis.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod ex ipso merito vitæ

(1) *Vulgata: Omnis qui habuerit maculam de semine Aaron sacerdotis, non accedat offerre hostias Domino nec panes Deo suo.* (2) *Hieronymi textus domui.* (3) *Vulgata: in vobis est spe.*

aliquis ordinis gradum consequatur. Quia, sicut dicit Chrysostomus (Auctor operis imperf. in Matth. hom. XLIII.) non omnis sacerdos sanctus est, sed omnis sanctus sacerdos est. Sed ex vitæ merito aliquis efficitur sanctus. Ergo & sacerdos, & multo fortius alios ordines habens.

2. Præterea. In rebus naturalibus ex hoc ipso aliqua in gradu superiori collocantur quod Deo appropinquant, & magis de ejus bonitatibus participant, ut Dionysius dicit IV. cap. ecclesiast. Hier. Sed ex merito sanctitatis, & scientiæ aliquis efficitur Deo propinquior, & plus de ejus bonitatibus recipiens. Ergo ex hoc ipso in gradu ordinis collocatur.

Sed contra. Sanctitas semel habita potest amitti. Sed ordo semel habitus numquam amittitur. Ergo ordo non consistit in ipso merito sanctitatis.

QUÆSTIUNCULA IV.

1. Ulterius. Videtur quod promovens indignos ad ordines non peccet. Quia Episcopus indiget coadjutoribus in minoribus officiis constitutis. Sed non possit eos invenire in sufficienti numero, si talem idoneitatem in eis requireret, qualis à Sanctis describitur. Ergo si aliquos non idoneos promoveret, videtur quod sit excusabilis.

2. Præterea. Ecclesia non solum indiget ministris ad dispensationem spiritualium, sed etiam ad gubernationem temporalium. Sed quandoque illi qui non habent scientiam, vel sanctitatem vitæ, possent esse utiles ad gubernationem temporalium, vel propter potentiam sæcularem, vel propter industriam naturalem. Ergo videtur quod tales posset sine peccato promovere.

3. Præterea. Quilibet tenetur peccatum vitare quantum potest. Si ergo Episcopus peccat indignos promovens, debet adhibere maximam diligentiam ad sciendum an illi qui accedunt ad ordines, sint digni, ut fieret diligens inquisitio de moribus, & scientia ejus, quod non videtur alicubi observari.

Sed contra. Pejus est promovere malos ad sacra ministeria quam jam promotos non corrigere. Sed Heli mortaliter peccavit non corrigens efficaciter filios suos de malitia sua: unde & retrorsum cadens mortuus est, ut dicitur I. Reg. cap. 14. Ergo multo fortius mortaliter peccat Episcopus qui indignum promovet.

Præterea. Spiritualia temporalibus sunt præponenda in Ecclesia. Sed mortaliter peccaret qui res Ecclesiæ temporales scienter sub periculo poneret. Ergo multo fortius peccaret qui poneret res spirituales sub periculo. Sed sub periculo ponit res spirituales quicumque indignos promovet: quia cuius vitæ despiciunt, ut dicit Gregorius, hom. XII. in Evang. necesse est ut prædicatio ejus contemnatur, & eadem ratione omnia spiritualia ab eis exhibita. Ergo indignos promovens, mortaliter peccat.

QUÆSTIUNCULA V.

1. Ulterius. Videtur quod aliquis in peccato existens possit sine peccato ordine suscepto uti. Quia peccat, si non utatur, cum ex officio teneatur. Si ergo utendo peccat, non potest peccata vitare; quod est inconveniens.

Præ-

SOLUTIO II.

2. Præterea. Dispensatio est juris relaxatio. Ergo quamvis de jure esset ei illicitum uti ordine suscepto, tamen ex dispensatione ei liceret.

3. Præterea. Quicumque communicat alicui in peccato mortali, peccat mortaliter. Si ergo peccator in usu ordinis peccat mortaliter tunc etiam peccat mortaliter qui ab eo aliquid divinorum accipit, vel ab eo exigit; quod videtur absurdum.

4. Præterea. Si utendo ordine suo peccat, ergo quilibet actus ordinis quem facit, est peccatum mortale; & ita, cum in una executione ordinis multi actus concurrant, videtur quod multa peccata committat; quod valde durum videtur.

Sed contra est quod dicit Dionysius in epistola VII. ad Demophilum. *Talis, scilicet qui non est illuminatus, audax videtur sacerdotibus manum apponens; & non timet, neque verecundatur divina præter dignitatem exequens, & putans Deum ignorare quod ipse in seipso cognovit; & decipere æstimat falso nomine patrem ab ipso appellatum; & audet ipsius muneris immundas infamias (non enim dicam orationes) super divina signa christiformiter enuntiare.* Ergo sacerdos est quasi blasphemus, & dicitur deceptor qui indigne suum ordinem exequitur, & sic mortaliter peccat, & eadem ratione quilibet alius ordinatus.

Præterea. Sanctitas requiritur in susceptione ordinis, ut sit idoneus ad exequendum. Sed peccat mortaliter qui cum peccato mortali ad ordines accedit. Ergo multo fortius peccat mortaliter in quolibet executione sui ordinis.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod, sicut Dionysius dicit in 111. cap. ecclesiast. *Hier. ut subtiliores, & clariores essentia repletæ influxu solarium splendorum lumen in eis supereminens ad similitudinem solis in alia corpora involvunt; sic in omni divino non est audendum aliis dux esse, nisi secundum omnem habitum suum factus Dei formissimus, & Deo simillimus.* Unde cum in quolibet ordine aliquis constituitur dux alius in rebus divinis, in quolibet quasi præsumptuosus mortaliter peccat qui cum conscientia peccati mortalis ad ordines accedit: & ideo sanctitas vitæ requiritur ad ordinem de necessitate præcepti, sed non de necessitate sacramenti. Unde si malus ordinatur, nihilominus ordinem habet, tamen cum peccato.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut vera sacramenta sunt quæ peccator dispensat, ita verum sacramentum ordinis recipit; & sicut indigne dispensat, ita indigne recipit.

Ad secundum dicendum, quod illud ministerium erat tantum in executione corporalis obsequii; quod etiam licite peccatores facere possunt; secus autem est de ministerio spirituali, ad quod applicantur ordinati; quia per ipsum efficiuntur mediæ inter Deum & plebem: & ideo debent bona conscientia nitere quoad Deum, & bona fama quoad homines.

Ad tertium dicendum, quod aliqua medicinæ sunt quæ exigunt robur nature, alias cum periculo mortis assumuntur; & aliæ sunt quæ debilibus dari possunt. Ita etiam in spiritualibus quædam sacramenta sunt ordinata ad remedium peccati, & talia peccatoribus sunt exhibenda, sicut baptismus & penitentiæ; illa vero quæ perfectionem gratiæ conferunt, requirunt hominem per gratiam confortatum.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod in quolibet actu hominis, si debeat esse ordinatus, oportet quod adsit directio rationis. Unde ad hoc quod homo ordinis officium exequatur, oportet quod habeat tantum de scientia quæ sufficiat ad hoc quod dirigatur in actu illius ordinis: ideo talis scientia requiritur in eo qui ad ordines promovendi debet, & non quod universaliter in tota Scriptura sit instructus; sed plus & minus secundum quod ad plura vel pauciora se ejus officium extendit, ut scilicet illi qui aliis præponuntur curam animarum suscipientes, scient ea quæ ad doctrinam fidei, & morum pertinent, & alii scient ea quæ ad executionem sui ordinis spectant.

Ad primum ergo dicendum, quod sacerdos habet duos actus: unum principalem supra corpus Christi verum, & alterum secundarium supra corpus Christi mysticum. Secundus autem actus dependet à primo, sed non convertitur: & ideo aliqui ad sacerdotium promoventur, quibus committitur primus actus tantum; sicut religiosi quibus cura animarum non committitur: & à talium ore non requiritur lex, sed solum quod sacramenta conficiant: & ideo talibus sufficit, si tantum de scientia habeant quod ea quæ ad sacramentum perficiendum spectant, rite servare possint. Alii autem promoventur ad alium actum qui est supra corpus Christi mysticum; & à talium ore populus legem requirit: unde scientia legis in eis esse debet, non quidem ut scient omnes difficiles quæstiones legis, quia in his debet ad superiores haberi recursus; sed sciatur quæ populus debet credere, & observare de lege. Sed ad superiores sacerdotes, scilicet Episcopos, pertinet ut etiam ea quæ difficultatem in lege facere possunt, scient, & tanto magis, quanto in majori gradu collocantur.

Ad secundum dicendum, quod ratio reddenda de fide, non est intelligenda talis quæ sufficiat ad probandum quæ fidei, vel spei sunt, cum utrumque de invisibilibus sit; sed ut sciat in communi probabilitatem utriusque ostendere, ad quod non requiritur multum magna scientia.

Ad tertium dicendum, quod ad lectorem non pertinet tradere intellectum Sacræ Scripturæ populo, quia hoc est superiorum ordinum; sed solum pronuntiare: & ideo ab eo non exigitur quod habeat tantum de scientia quod Sacram Scripturam intelligat, sed solum quod recte pronuntiare sciat: & quia talis scientia de facili addiscitur, & à multis; ideo probabiliter æstimari potest quod ordinatus talem scientiam acquirat, si etiam tunc eam non habeat, maxime si in via ad hoc esse videatur.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod causa debet esse proportionata suo effectui: & ideo sicut in Christo, a quo descendit gratia in omnes homines, oportet quod sit gratiæ plenitudo; ita in ministris Ecclesiæ, quorum non est dare gratiæ sacramenta, non constituitur gradus ordinis ex hoc quod habeat gratiam, sed ex hoc quod percipit aliquod gratiæ sacramentum.

Ad primum ergo dicendum, quod Chrysostomus accipit sacerdotis nomen quantum ad nominis interpretationem, secundum quod sacerdos idem est quod sacra dans. Sic enim quilibet justus, in quantum sa-

cræ

era merita alicui in auxilium dat, sacerdotis interpretationem habet. Non autem loquitur secundum nominis significationem: est enim hoc nomen *sacerdos* institutum ad significandum eum qui sacra dat in sacramentorum dispensatione.

Ad secundum dicendum, quod res naturales efficiuntur in gradu super alia secundum quod in ea agere possunt ex forma sua: & ideo ex hoc ipso quod formam nobiliorem habent, in altiori gradu constituuntur. Sed ministri Ecclesie non preponuntur aliis ut eis ex propria sanctitatis virtute aliquid tribuant, quia hoc solius Dei est, sed sicut ministri, & quodammodo instrumenta illius effluxus qui fit à capite in membra: & ideo non est simile quantum ad dignitatem ordinis, quamvis sit simile quantum ad congruitatem.

SOLUTIO IV.

Ad quartam quæstionem dicendum, quod à Domino describitur fidelis qui est servus constitutus super familiam, ut det illis criticam mensuram: & ideo infidelitatis reus est qui aliter supra mensuram eius divina tradit. Hoc autem facit quicumque indignum promovet: & ideo mortale crimen committit, quasi summo Domino infidelis; & præcipue cum hoc in detrimentum Ecclesie vergat, & honoris divini, qui per bonos ministros promovetur. Esset enim infidelis domino terreno qui in eius officio aliquos inutiles poneret.

Ad primum ergo dicendum, quod Deus nunquam ita deserit Ecclesiam suam, quin inveniantur idonei ministri sufficienter ad necessitatem plebis, si digni promoverentur, & indigni repellerentur. Et si non possent tot ministri inveniri quot modo sunt, melius esset habere paucos ministros bonos quam multos malos, ut dicit beatus Clemens, & habetur distinct. xxiiii. cap. *Tales ad ministerium.*

Ad secundum dicendum, quod temporalia non sunt querenda nisi propter spiritualia: unde incommodum temporale debet negligi, & omne lucrum sperni propter spirituale bonum promovendum.

Ad tertium dicendum, quod ad minus hoc requiritur quod nesciat ordinans aliquid contrarium sanctitati in ordinando esse; sed etiam exigitur amplius ut secundum mensuram ordinis, vel officii injungendi diligentior cura apponatur, ut habeatur certitudo de qualitate promovendorum, saltem ex testimonio aliorum: & hoc est quod Apostolus dicit I. Timoth. v. 22. *Manus cito nemini imposueris.*

SOLUTIO V.

Ad quintam quæstionem dicendum quod lex præcipit ut homo juste ea quæ sunt justa exequatur; & ideo quicumque homo quod sibi competit ex ordine, facit indigne, quod justum est; injuste exequitur, & contra præceptum legis facit, ac per hoc mortaliter peccat. Quicumque autem cum peccato mortali aliquid sacrum officium pertractat, non est dubium quin indigne illud faciat: unde patet quod mortaliter peccat.

Ad primum ergo dicendum, quod non est perplexus ut necessitatem peccandi habeat: quia potest peccatum dimittere, vel officium resignare ex quo obligabatur ad executionem ordinis.

Ad secundum dicendum, quod jus naturæ est in dispensabile. Hoc autem est de jure naturali ut homo

(1) *Al.* quam regimen.

sancta sancte pertractet: unde contra hoc nullus potest dispensare.

Ad tertium dicendum, quod quamdiu minister Ecclesie qui est in mortali, ab Ecclesia sustinetur, ab eo sacramenta recipere ejus subditus debet, quia ad hoc est ei obligatus; sed tamen præter necessitatis articulum non esset tutum quod eum induceret ad aliquid sui ordinis exequendum, durante tali conscientia quod ille in peccato mortali esset; quam tamen deponere posset, quia in instanti homo à divina gratia emendatur.

Ad quartum dicendum, quod quodcumque exhibet se in aliquo actu ut ministrum Ecclesie, mortaliter peccat; & toties mortaliter peccat, quoties hujusmodi actum facit: quia, ut dicit Dionysius I. c. celest. Hierar. *immundis nec symbola*, id est sacramentalia signa, *tangere fas est*: unde quando tangunt res sacras, quasi suo officio utentes, peccant mortaliter. Secus autem esset, si in aliqua necessitate aliquid sacramentum contingeret, vel exequeretur, in illo casu in quo etiam laici liceret, sicut si baptizaret in articulo necessitatis, vel si corpus Christi in terra projectum colligeret.

QUÆSTIO II.

Deinde queritur de distinctione ordinum: & circa hoc queruntur tria.

Primo. De distinctione eorum.

Secundo. De actibus singulorum.

Tertio. Quando imprimatur character in singulis ordinibus.

ARTICULUS I.

Utrum debeant plures ordines distinguui.

1. Ad primum sic proceditur. Videtur quod non debeant plures ordines distinguui. Quanto enim aliqua virtus est major, tanto minus est multiplicata. Sed hoc sacramentum est dignius aliis sacramentis, in quantum constituit suscipientes in aliquo gradu super alios. Cum ergo alia sacramenta non distinguantur in plura quæ recipiant prædicationem totius, nec hoc sacramentum debet distinguui in plures ordines.

2. Præterea. Si dividitur, aut est divisio totius in partes integrales, aut in partes subjectivas. Non in partes integrales: quia sic non reciperent prædicationem totius. Ergo est divisio in partes subjectivas. Sed partes subjectivæ recipiunt in plurali prædicationem generis remoti sicut generis proximi, sicut homo & asinus sunt plura animalia, & plura corpora animata. Ergo & sacerdotium, & diaconatus sicut sunt plures ordines, ita & plura sacramenta, cum sacramentum sit quasi genus ad ordines.

3. Præterea. Secundum Philosophum in VIII. Ethic. cap. x. vel xii. regimen quo unus tantum principatur, est nobilissimum (1) regimen communis quam aristocratia qua diversi in diversis officiis constituuntur. Sed regimen Ecclesie debet esse nobilissimum. Ergo non deberet esse in Ecclesia distinctio ordinum ad diversos actus; sed tota potestas deberet apud unum residere; & sic deberet esse tantum unus ordo.

Sed contra. Ecclesia est corpus Christi mysticum, simile corpori naturali secundum Apostolum, I. Corin.

inth. xii. Sed in corpore naturali sunt diversa membrorum officia. Ergo & in Ecclesia debent esse diversi ordines.

Præterea. Ministerium novi testamenti est dignius quam ministerium veteris, ut patet II. Corin. iiii. Sed in veteri testamento non solum sacerdotes, sed etiam ministri eorum levitæ sanctificabantur. Ergo & in novo testamento debent consecrari per ordinis sacramentum non solum sacerdotes, sed etiam ministri eorum; & ita oportet quod sint plures ordines.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod non sint septem ordines. Ordines enim Ecclesie ordinantur ad actus hierarchicos. Sed tres sunt tantum actus hierarchici, scilicet purgare, illuminare, & perficere, secundum quos Dionysius distinguit tres ordines (2) in v. cap. eccl. Hierar. Ergo non sunt septem.

2. Præterea. Omnia sacramenta habent efficaciam, & auctoritatem ex institutione Christi, vel saltem Apostolorum ejus. Sed in doctrina Christi, & Apostolorum non fit mentio nisi de presbyteris, & diaconis. Ergo videtur quod non sint alii ordines.

3. Præterea. Per sacramentum ordinis constituitur aliquis dispensator aliorum sacramentorum. Sed alia sacramenta sunt sex. Ergo debent esse tantum sex ordines.

4. Sed contra. Videtur quod debeant esse plures. Quia quanto aliqua virtus est altior tanto est minus multiplicabilis. Sed potestas hierarchica est altiori modo in Angelis quam sit in nobis, ut Dionysius dicit, de celesti Hierar. cap. viii. Ergo cum in hierarchia angelica sint novem ordines, totidem deberent esse in Ecclesia, vel plures.

5. Præterea. Prophetia Psalmorum est nobilior inter alias prophetias. Sed ad pronuntiandum in Ecclesia alias prophetias est unus ordo, scilicet lectorum. Ergo & ad pronuntiandum Psalmos deberet esse alius ordo, & præcipue cum in decretis, dist. xxiii. cap. *Psalmista*, Psalmista secundus ab ostiario inter ordines ponatur.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod ordines non debeant distinguui per sacros, & non sacros. Omnes enim ordines sacramenta quædam sunt. Sed omnia sacramenta sunt sacra. Ergo omnes ordines sunt sacri.

2. Præterea. Secundum ordines Ecclesie non deputatur aliquis nisi ad divina officia. Sed omnia talia sunt sacramenta. Ergo omnes ordines sunt sacri.

Sed contra est quod ordines sacri impediunt matrimonium contrahendum, & dirimunt contractum. Sed quatuor inferiores ordines non impediunt contrahendum, nec dirimunt contractum. Ergo non sunt sacri ordines.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod ordinum multitudo (3) inducta est in Ecclesia propter tria. Primo propter sapientiam Dei commendandam, quæ in distinctione ordinata rerum maxime relucet tam in naturalibus, quam in spiritualibus; quod significatur in hoc quod Regina Saba videns ordinem ministrantium Salomoni non habebat ultra spiritum, deficientem in admiratione sapientie ipsius, III. Reg. c. x. In IV. Sent. Tom. V.

(2) *Al.* in quinque capitulis. (3) *Al.* ducta.

Secundo ad subveniendum humanæ infirmitati: quia per unum non poterant omnia quæ ad divina mysteria pertinebant, expleri sine magno gravamine: & ideo distinguuntur ordines diversi ad diversa officia. Et hoc patet per hoc quod Dominus Numer. xi. dedit Moysi septuaginta senes populi in adiutorium. Tertio ut via proficiendi hominibus amplior detur, dum plures in diversis officiis distribuuntur, ut omnes sint Dei cooperatores, quo nihil est divinius, ut Dionysius dicit, de eccl. Hier. c. v. part. I.

Ad primum ergo dicendum, quod illa sacramenta dantur ad effectus aliquos percipiendos; sed hoc sacramentum datur principaliter ad actus aliquos agendos: & ideo secundum diversitatem actuum oportet quod ordinis sacramentum distinguatur, sicut potentie distinguuntur per actus.

Ad secundum dicendum, quod distinctio ordinum non est totius integralis in partes, neque totius universalis, sed totius potestativi: cuius hæc est natura quod totum secundum completam rationem est in uno, in aliis autem est aliqua participatio ipsius; & ita est hic: tota enim plenitudo hujus sacramenti est in uno ordine, scilicet sacerdotio, sed in aliis est quædam participatio ordinis: & hoc significatum est in hoc quod Dominus dicit Num. xi. 17. Moysi: *Auferam de spiritu tuo, & tradam eis, ut sustentent onus populi.* Et ideo omnes ordines sunt unum sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod in regno, quamvis tota potestatis plenitudo resideat penes Regem, non tamen excluduntur ministrorum potestates, quæ sunt participationes quædam regie potestatis: & similiter est in ordine. In aristocratia autem apud nullum residet plenitudo potestatis, sed apud omnes.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod quidam sumunt sufficientiam ordinum per quamdam adaptationem ad gratias gratis datas, de quibus habetur I. Corinth. xii. Dicunt enim quod *sermo sapientie* competit Episcopo, quia ipse aliorum ordinator est, quod ad sapientiam pertinet: *sermo scientie* sacerdoti, quia debet habere clavem scientie: *fides* diacono, qui prædicat Evangelium: *opera virtutum* subdiacono, qui se ad opera perfectionis extendit per votum continentie: *interpretatio sermonum* acolytho, quod significatur in lumine quod defert: *gratia sanctorum* exorcistæ: *genera linguarum* psalmistæ: *prophetia* lectori: *discretio spirituum* ostiario, qui quosdam repellit, & quosdam admittit. Sed hoc nihil est: quia gratia gratis data non datur eidem, sicut ordines dantur eidem: dicitur enim I. Corinth. xii. 4. *Divisiones gratiarum sunt.* Et iterum ponuntur quædam quæ ordines non dicuntur, scilicet episcopatus, & psalmistatus.

Et ideo alii assignant secundum quamdam assimilationem ad cælestem hierarchiam, in qua ordines distinguuntur secundum purgationem, illuminationem, perfectionem. Dicunt enim, quod ostiarius purgat exterius segregando bonos à malis etiam corporaliter; interius vero acolythus, quia per lumen quod portat, significat se interiores tenebras pellere; sed utroque modo exorcista, quia diabolum quem expellit, utroque modo perturbat. Sed illuminatione quæ fit per doctrinam, quantum ad doctrinam propheticam fit per lectores, quantum ad evangelicam fit per diaconos;

D

quan-